

شاخص های تحلیل امنیت در فضاهای شهری

محسن خرم روز^{۱*}، دکتر علی شکور^۲، دکتر علیرضا عبدالله زاده فرد^۳

۱- دانشجو، ارشد مدیریت شهری، شهرسازی، صفا شهر

۲- استادیار، دکتر جغرافیای انسانی، جغرافیای انسانی، مرودشت

۳- استادیار، دکتر شهرسازی، شهرسازی، صفا شهر

چکیده

انسان و محیطی که در آن زندگی می کند، کلیتی تفکیک ناپذیر از یکدیگر هستند. رشد سریع شهرنشینی و افزایش روز افزون جمعیت شهرنشین که خود اختلاط و درهم آمیزی بیشتر انسان ها را در فضای شهری به همراه دارد، باعث شده تا بحث امنیت، اهمیت خاصی در مسائل شهری پیدا کند. امنیت شهری، یعنی آرامش، اطمینان خاطر و نبود هراس شهروندان از هرگونه تهدید و خطر علیه شهر، شهروندان، فضاهای شهری، ساختمان ها، سازمان ها، تأسیسات و زیر ساخت های شهری و سایر عناصر مهم در زندگی شهری که نگرانی و احساس ناامنی در شهروندان را به وجود آورد.

هدف مقاله حاضر بررسی ارتقاء امنیت در فضاهای عمومی شهری است، روش آن اسنادی و با مطالعه متون و بررسی تطبیقی نظریات مربوطه، پس از پرداختن به کلیات مفهومی امنیت شهری و بررسی دیدگاه های مرتبط در این خصوص، شاخص های تحلیل امنیت در فضاهای شهری را مورد واکاری قرار داده و مکانیسم ها و ساز و کارهای برنامه ریزی شهری را در تأمین امنیت شهری تشریح نموده است.

در ادامه با استناد به چهار پژوهش تجربی، کاربرد نظریه های مطرح شده، مورد ارزیابی قرار گرفت و نشان داد که کاربری خوب اراضی می تواند سبب تأمین رضایت ساکنان در محل شده و به شکل گیری محله هم از نظر فیزیکی و هم از نظر مفهومی در فضای ذهنی ساکنان کمک نماید تا حس تعلق به محله در افراد تقویت شود. این امر موجب مسئولیت پذیری ساکنان شده و به تبع آن افزایش مراقبت از فضاها را در پی خواهد داشت و باعث کاهش احساس ناامنی در بین ساکنان می انجامد. همچنین نتایج تحقیق حاکی از تأثیرپذیری امنیت از عوامل محیطی مانند: نوع شکل گیری فضاها، کارکرد، فضاها، وجود امکانات رفاهی، تراکم، آلودگی های زیست محیطی می باشد.

کلید واژه ها : امنیت- برنامه ریزی شهری- شاخص های تحلیل امنیت- شهروندان- فضاهای عمومی شهری

۱- مقدمه

انسان و محیطی که در آن زندگی می کند کلیتی تفکیک ناپذیر از یکدیگر هستند این محیط می باید مبتنی بر اصولی باشد که علاوه بر پاسخگویی به نیازهای شهروندان، به عنوان فضایی برای تداوم حضور فیزیکی و بقاء حیات جمعی نیز به حساب آید استفاده از الگوها و روش های رفتاری متناسب برای برقراری امنیت و توجه به نیازهای اساسی شهروندان در فضاهای شهری می